

Προδιαγράφοντας τα προκαθορισμένα: Η σημασία των προαπαιτούμενων προεπιλογών στις προμήθειες

Δημήτρης Σκούρας,
Καθηγητής Τμήματος Οικονομικών Επιστημών Πανεπιστημίου Πατρών

FIGURE 2.

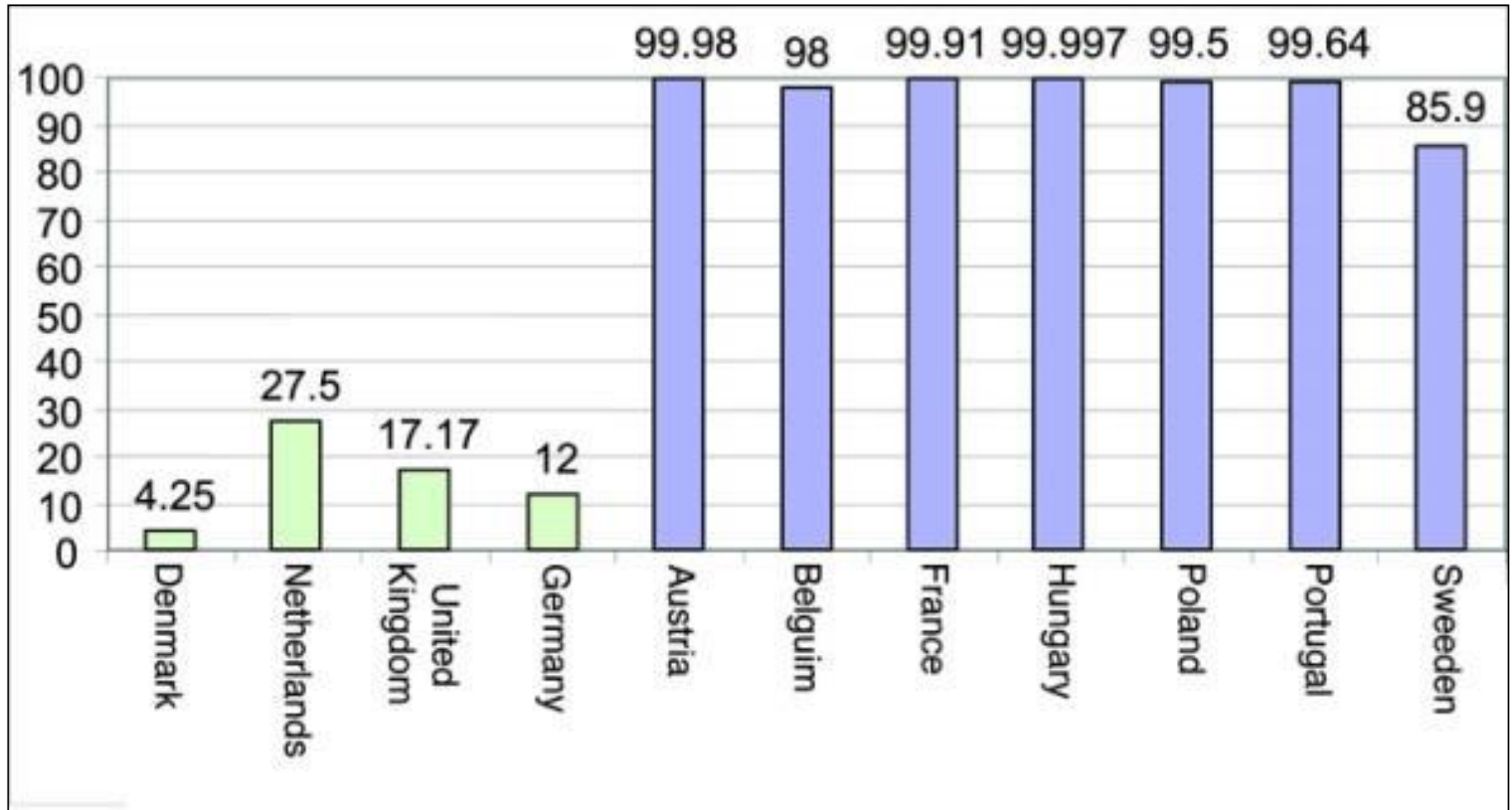

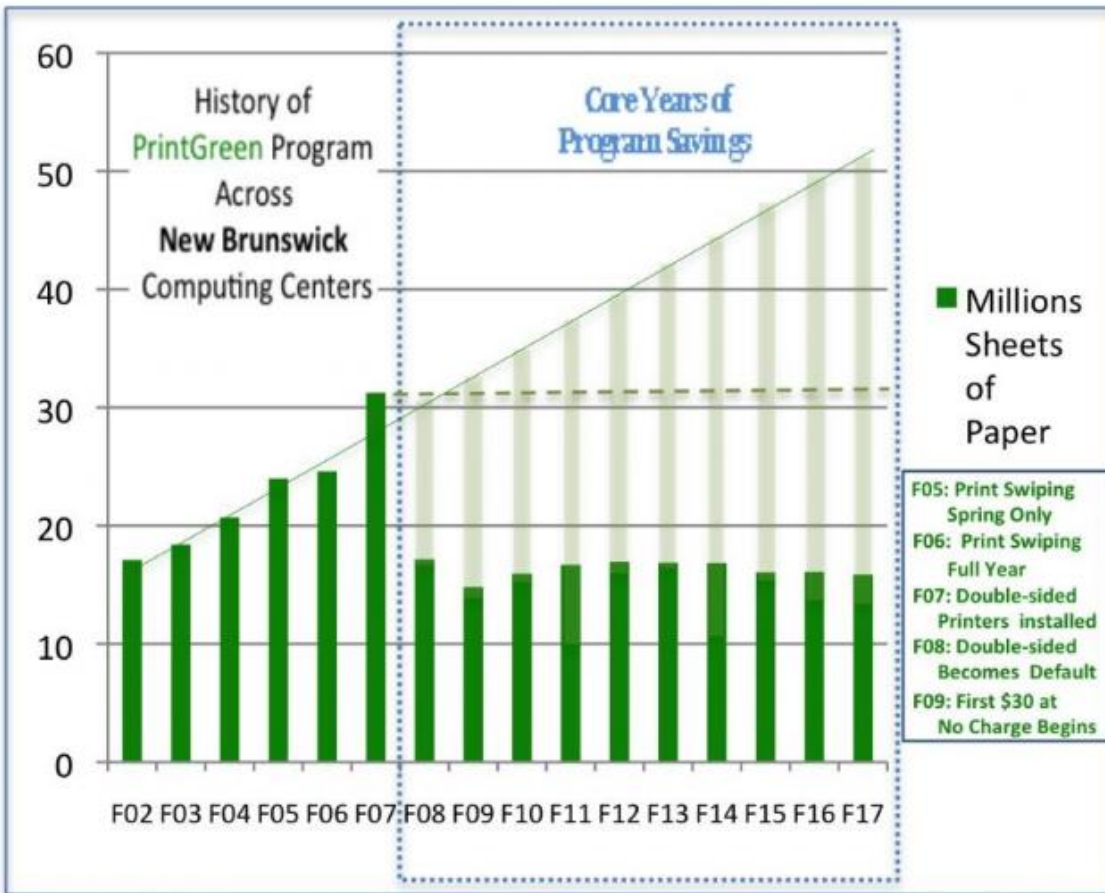
FIGURE 2. Effect consent rates by country. The four leftmost bars are explicit consent (opt-in). The seven rightmost bars are presumed consent (opt-out).

Opt-in και opt-out (προαιρετική συμμετοχή και εξαίρεση ή επιλογή και αποχώρηση)

Choice can be an extraordinary benefit or an immense burden. In some contexts, people choose not to choose, or would do so if they were asked. In part because of limitations of “bandwidth,” and in part because of awareness of their own lack of information and potential biases, people sometimes want other people to choose for them. For example, many people prefer not to make choices about their health or retirement plans; they want to delegate those choices to a private or public institution that they trust (and may well be willing to pay a considerable amount to those who are willing to accept such delegations)

Cass R. Sunstein 2014. Choosing not to Choose, Duke Law Journal, 64(1).

Η επιλογή μπορεί να είναι ένα εξαιρετικό όφελος αλλά και ένα τεράστιο βάρος. Σε κάποιες περιπτώσεις, οι άνθρωποι επιλέγουν να μην επιλέξουν ή θα επιλέξουν μόνο εάν τους ζητηθεί. Αυτό γίνεται λόγω των περιορισμών του "εύρους ζώνης", και εν μέρει επειδή συνειδητοποιούν ότι τους λείπουν κρίσιμες πληροφορίες. Οι άνθρωποι μερικές φορές θέλουν άλλους ανθρώπους να επιλέξουν γι' αυτούς. Για παράδειγμα, πολλοί άνθρωποι προτιμούν να μην κάνουν επιλογές σχετικά με τα σχέδια υγείας ή συνταξιοδότησής τους. Θέλουν να μεταβιβάσουν αυτές τις επιλογές σε ένα ιδιωτικό ή δημόσιο ίδρυμα που εμπιστεύονται (και ίσως είναι πρόθυμοι να καταβάλουν ένα σημαντικό ποσό σε εκείνους που είναι πρόθυμοι να δεχθούν τέτοιες αντιπροσωπείες)

Αποτέλεσμα η εξοικονόμηση 150 εκ. φύλλων χαρτιού στα πρώτα 10 χρόνια λειτουργίας του προγράμματος που μεταφράζεται σε:

- 48% λιγότερο χαρτί, ή
- 29,853 κουτιά χαρτιού, ή
- 12,538 δένδρα (περίπου 30 στρέμματα δάσους)

Προκαθορισμένη εκτύπωση διπλής όψης στο New Brunswick Campus του πανεπιστημίου Rutgers

Γιατί οι προκαθορισμένοι κανόνες (συμπεριφορές) έχουν τόσο ισχυρή επιρροή;

Αδράνεια και αναβλητικότητα

Για να αλλάξει κάποιος την προεπιλογή πρέπει να επιλέξει κάτι άλλο και να απορρίψει την προεπιλογή. Λόγω της αδράνειας και της ανθρώπινης τάσης να αναβάλλουμε, απλώς συνεχίζουμε με το status quo.

Ο κανόνας της «σιωπηρής έγκρισης»

Πολλοί άνθρωποι θεωρούν τις προεπιλογές σαν μια «κατεύθυνση» του οργανισμού για τον οποίο εργάζονται ή συναλλάσσονται ή την αυτοδιοίκηση στην οποία ανήκουν. Οι άνθρωποι θεωρούν ότι η προεπιλογή αποφασίστηκε από κάποιους που «ξέρουν τι τους γίνεται».

Το σημείο αναφοράς

Ο προκαθορισμένος κανόνας βάζει ένα σημείο αναφοράς. Γενικά, οι άνθρωποι δεν θέλουν να χάνουν, κάτι που ονομάζουμε «αποστροφή απώλειας». Αλλά η απώλεια καθορίζεται πάντα από το σημείο αναφοράς.

Οι προμήθειες του δημοσίου

Προμηθευτές

- Προδιαγραφές του προϊόντος ή/και της υπηρεσίας
- Άρθρα 18.2, 42, 43, 62, 67, 68 και 70 της οδηγίας 2014/24

Χρήστες

- Νέα σημεία αναφοράς
- Μεταβολή της αδράνειας
- Ενίσχυση της «πράσινης» συνείδησης

Παραδείγματα

Τεχνολογίες Πληροφοριών

Προμηθευτές

Χρήστες

Προκαθορισμένες προεπιλογές

Χρόνος αναμονής (standby time) για εξοικονόμηση ενέργειας
Κατανάλωση αναλωσίμων (χαρτί, μελάνι)

Υποχρέωση ανακύκλωσης και απόσυρσης

Υποχρέωση αναβάθμισης

Ενέργεια

Προμηθευτές

Χρήστες

Προκαθορισμένες προεπιλογές

Ψύξη – θέρμανση με προκαθορισμένη διαφορά θερμοκρασίας
Ψύξη – θέρμανση σε σύνδεση με δομικά ανοίγματα (παράθυρα και πόρτες)

Υποχρέωση ανακύκλωσης και απόσυρσης

Αρκούν τα προκαθορισμένα (defaults) από μόνα τους; ΟΧΙ

Κίνητρα - σύνδεση των προκαθορισμένων επιλογών με ανταμοιβή και σταδιακή απόσυρση των κινήτρων

Εκπαίδευση – στη χρήση των προκαθορισμένων επιλογών και τη βέλτιστη αξιοποίηση της τεχνολογίας

Ενημέρωση – μέσα από παρακολούθηση των στόχων ενημέρωση για τα επιτεύγματα και ηθική ικανοποίηση

Διλλήματα

- Ποιος (και πως) θα επιλέξει τα προκαθορισμένα – the “choice architect” ή ο «μεγάλος αδελφός»
- Κόστος περιβαλλοντικά φιλικών αποφάσεων σε καιρούς δημοσιονομικής πειθαρχίας
- Διλλήματα επιλογών και δημοκρατίας

Nudging